

МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
«ЄВРОПЕЙСЬКА ШКОЛА БІЗНЕСУ»

Кафедра менеджменту та економіки

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З
ДИСЦИПЛІНИ:**

**«ГЛОБАЛЬНА І НАЦІОНАЛЬНА
БЕЗПЕКА»**

Укладач:
Кандидат економічних наук, доцент

О. А. Кузьменко

Обговорено та схвалено на засіданні
кафедри менеджменту та економіки,

протокол № 4 від «14» 09 2021 р.
Завідувач Ю. Реміга

«Глобальна і національна безпека» [Текст]: Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи з дисципліни для студентів спеціальності 073 «Менеджмент». – Київ. – 17 с.

Розробник: к.е.н., доцент кафедри менеджменту та економіки Кузьменко О. А.

ПОНЯТТЯ ПРО САМОСТІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТІВ

Впровадження новітніх технологій навчання, розвиток науково-методичного та матеріального забезпечення навчально-виховного процесу, послугова інтеграція вітчизняної системи освіти до європейської та світової, зумовили необхідність і можливість постаного скорочення аудиторних занять та збільшення годин на самостійну роботу студента.

Підготовка висококваліфікованих фахівців, конкурентоспроможних на ринку праці, а також здатних до компетентної, відповідальної й ефективної діяльності за своєю спеціальністю неможливе без підвищення ролі самостійної роботи студентів, спрямованої на стимулювання їх професійного зростання та виконання їхньої творчої активності.

Самостійна робота студента (СРС) – невід’ємна складова частина підготовки фахівців в ННІ Інституті Європеїстика школи бізнесу Міжнародного європейського університету і є однією з форм оволодіння навчальними матеріалами поза межами обов’язкових навчальних занять. Вона спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами за час навчання, їх поглиблення, набуття і удосконалення практичних навичок та умінь за відповідними спеціальністю та напрямом.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студента, визначається навчальним планом і становить не менше 1/3 і не більше 2/3 загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення конкретної дисципліни.

Головною метою самостійної роботи студента є формування його пізнавальної активності, засвоєння ним основних умінь та навичок роботи з навчальними матеріалами, поглиблення та розширення вже набутих знань, підвищення рівня організованості студентів тощо.

Зміст самостійної роботи студента визначається навчальною програмою вивчення дисципліни, завданнями та рекомендаціями викладача.

Обсяги самостійної роботи окремого студента можуть значно виходити за межі навчальної програми, якщо це зацікавило його і у нього виникло бажання (потреба) у поглибленні та розширенні знань з даної навчальної дисципліни.

Самостійному вивченню студентами курсу чи окремих його тем передують оглядові лекції, на яких розглядаються завдання та послідовність вивчення курсу, найбільш важливі та проблематичні аспекти дисципліни, особливості їхнього вирішення у сучасних умовах.

Самостійна робота студентів охоплює: підготовку до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних тощо); виконання завдань з навчальної дисципліни протягом семестру; самостійну роботу над окремими темами навчальних дисциплін відповідно до навчально-тематичних планів; підготовку до практики та виконання завдань, передбачених практикою; підготовку до всіх видів контрольних випробувань, у тому числі до курсових, модульних і комплексних контрольних робіт; підготовку до підсумкової

державної атестації, у тому числі й виконання випускної кваліфікаційної (дипломної, магістерської) роботи бакалавра, спеціаліста та магістра; роботу в студентських наукових гуртках, проблемних групах, семінарах тощо; участь у роботі факультативів, спецсемінарів тощо, участь у науковій і науково-методичній роботі кафедр, наукових підрозділів; участь у наукових і науково-практичних конференціях, семінарах, конкурсах, тощо; інші види діяльності, що ініціюються та здійснюються кафедрами.

УМОВИ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Умови для самостійної роботи створюються ННІ Європейська школа бізнесу і його кафедрами, відповідальними за конкретні напрями навчальної діяльності. Матеріально-технічне й інформаційно-технічне забезпечення самостійної роботи студентів включає: бібліотеку з комп’ютерним читальним залом, укомплектовану відповідно до чинних норм; комп’ютерний клас з можливістю роботи в Інтернеті; місця проходження практики (бази практики) відповідно до укладених договорів; Європейська школа бізнесу як аудиторія для самопідготовки, навчальну й навчально-методичну літературу, розроблену викладачами кафедр з урахуванням збільшення частки самостійної роботи студентів та інші матеріали.

Кафедри й науково-дослідні лабораторії інституту мають право залучати студентів до участі в науково-дослідній діяльності відповідно до положень про ці підрозділи.

Організаційні структури, в яких студенти здійснюють наукову діяльність (студентські наукові товариства, проблемні групи, гуртки, семінари тощо), створюються інститутом і його підрозділами з ініціативи студентів.

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Організацію самостійної роботи студентів здійснюють кафедри ННІ Європейська школа бізнесу. Збільшення частки самостійної роботи студентів і відповідне зниження аудиторного навантаження викладачів передбачає адекватне збільшення кількості академічних годин, що відводяться на контроль знань студентів (контроль самостійної роботи), поточні групові й індивідуальні консультації, індивідуальну роботу з ними, розробку науково-методичних і навчальних матеріалів.

Організація й контроль ходу і змісту навчальної самостійної роботи і її результатів здійснюються відповідно до графіків контролю самостійної роботи студентів, що розробляються і затверджуються кафедрами ННІ Європейська школа бізнесу.

З власної ініціативи кафедри можуть проводити студентські навчальні, наукові й науково-практичні заходи (олімпіади, конференції, конкурси, симпозіуми тощо).

Організація самостійної роботи студентів спрямовується на оволодіння вміннями та навичками:

- організації самостійної навчальної діяльності;

- самостійної роботи в бібліотеці з каталогами;
 - роботи з навчальною, навчально-методичною, науковою, науково-популярною літературою;

- конспектування літературних джерел;
- роботи з довідковою літературою;
- опрацьовування статистичної інформації;
- роботи на ПЕОМ, користування Інтернет;
- написання есеє з проблем курсу, підготовка фіксованих виступів.

ЗМІСТ І ВИДИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Самостійна навчальна й науково-дослідна робота як складова навчально-виховного процесу виконується студентами під керівництвом викладача, що здійснює аудиторну роботу в цій навчальній групі.

Самостійна робота студентів повинна мати такі ознаки: бути виконаною особисто студентом або студентською підгрупою (командою), де кожен її член самостійно виконує свою частину колективної роботи; являти собою закінчену розробку (закінчений етап розробки), де розкриваються й аналізуються актуальні проблеми з певної теми або її окремих аспектів; демонструвати достатню компетентність автора в розкритті питань, що досліджуються; мати навчальну, наукову або практичну спрямованість і значимість; містити певні елементи новизни (при виконанні науково-дослідної роботи).

Види і зміст самостійної роботи студента з кожної спеціальності визначаються навчального програмою з дисципліни. Час, що відводиться на самостійну роботу студента з кожної спеціальності, визначається навчальним планом.

Кафедри можуть розробляти, окрім навчальних програм з дисципліни, інші методичні документи, які сприятимуть досягненню високої якості виконання самостійної роботи студентів.

Самостійна робота студентів в процесі вивчення навчальної дисципліни передбачає підготовку фіксованих виступів, доповідей, написання есеє, виконання письмових контрольних робіт.

За своїм змістом есеє чи виступ повинні відповідати обраній темі. Обсяг есеє, як правило, у межах до 15 сторінок формату А4.

За структурою есеє складається із короткого вступу, двох або трьох розділів основної частини, висновків та списку використаної літератури. План написання есеє повинен мати внутрішню єдність і логіку, враховувати актуальність проблеми, її наукову розробленість та практичну значимість.

У вступі обґрунтовується актуальність проблеми, що вивчається, її практична значимість; формулюються мета й завдання дослідження, вказуються обсяг і структура роботи. Обсяг вступу не повинен перевищувати однієї сторінки комп'ютерного тексту.

Основна частина обсягом до 12 сторінок комп'ютерного тексту, викладеного у двох-трьох розділах, повинна містити:

- виклад основних теоретичних положень, що визначають сутність і зміст предмета досліджуваної теми, з огляду на цілі й завдання есеє;

- розгляд різних точок зору провідних фахівців з досліджуваних питань на основі аналізу літературних та інших інформаційних джерел;
- визначення пріоритетних питань, що підлягають першочерговому розв'язанню;
- аналіз практичних матеріалів, сучасних тенденцій розвитку та особливості, притаманні галузі.

На основі отриманих результатів розглядаються пропозиції, рекомендації, заходи щодо досягнення цілей згідно з темою есеє. При цьому студент повинен виявити самостійність та ініціативу.

Висновки є завершальним етапом виконаного студентом есеє. Вони повинні містити короткі підсумки за результатами дослідження та прикладного аналізу об'єкта дослідження з наведеними позитивних і негативних сторін, а також нереалізованих можливостей; перелік заходів, спрямованих на розв'язання проблеми, підвищення ефективності об'єкта дослідження; отримані якісні та кількісні показники; можливі варіанти реалізації запропонованих у есеє заходів.

До есеє має бути доданий список використаної літератури, складений відповідно до існуючих вимог.

Викладення матеріалу в есеє повинно мати науковий характер, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок, логічно послідовний. Пряме переписування матеріалів з літератури неприпустиме. Пишемо текст слід на одному боці аркуша, розбірливо, без помилок.

Студенту надається право самостійного вибору теми есеє із переліку питань, які подано далі.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Навчально-методичне забезпечення самостійної роботи студентів повинне враховувати специфіку цього роду діяльності студентів і викладачів й містити в собі рекомендації для самостійної роботи студентів. Рекомендації із самостійного вивчення або повторення навчального матеріалу повинні містити в собі вказівки щодо терміну, обсягу, якості засвоєння матеріалу із зазначеним навчальним і науковим видінь, що використовуються з цією метою, а також питання для самоконтролю, тести, контрольні завдання, приклади оформлення самостійної письмової роботи тощо.

КОНТРОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Результати самостійної роботи студентів оцінюються викладачем відповідного курсу, а в окремих випадках створеною комісією з членів кафедри.

Форми контролю самостійної роботи обираються викладачем з таких варіантів:

- індивідуальний або колективний проект, передбачений навчального програмою з дисципліни або окремих модулів, що потребують формування практичних навичок і умінь студентів;

- поточний контроль на основі виконання практичних робіт;
- поточний контроль засвоєння знань на основі оцінки усної відповіді на питання, повідомлення, доповіді тощо (на практичних заняттях);
- усна доповідь;
- вирішення ситуаційних завдань;
- конспект, виконаний з теми, що вивчалась самостійно;
- тестування, виконання письмової контрольної роботи;
- стаття, тези виступу та інші публікації в науковому, науково-популярному, навчальному виданні тощо за підсумками самостійної навчальної й науково-дослідної роботи.

Критерії оцінювання:

"Відмінно" – заслуговує студент, який успішно виконав контрольну роботу чи есе та під час захисту дає логічно побудовані, послідовні, обґрунтовані відповіді на поставлені запитання; уміло використовує аналіз та влучно підбирає критерії для порівняння загальнотеоретичних понять. Вільно володіє термінологією при характеристиці різноманітних понять, уміє виділяти й оцінювати корисні проблеми в галузі.

"Добре" – заслуговує студент, який володіє повним обсягом знань відповідно до навчальної програми, але припускається неточностей у відповіді; не завжди може аргументувати та захистити висловлені ним думки й пологення; має певні навички аналітичної діяльності, але не завжди може використати їх у відповіді; опрацював усі рекомендовані джерела, але недостатньо оперує ними; використовує для відповіді пологення тільки окремих наукових праць, припускається окремих неприципових помилок при відповіді.

"Задовільно" – заслуговує студент, який виявив знання не менше 2/3 (70%) навчального матеріалу, але має низький рівень навичок аналітичної роботи, не завжди може використати отриману інформацію при розгляді загальнотеоретичних проблем; має недостатні систематизації та узагальнення матеріалу; виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, потрібному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності, але припускається помилок та неточностей у відповіді.

"Незадовільно" – виставляється студенту, який виявив істотні помилки у знаннях основного навчально-програмного матеріалу, припустився принципових помилок у виконанні контрольних завдань і не може продовжити навчання без додаткових знань.

Таблиця 1. Таблиця відповідності шкали оцінювання контрольних робіт та есе студентів денної форми навчання

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною системою
A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4
C	Добре – правильна робота з певною кількістю помилок	4
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю помилок	3
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	3
FХ	Незадовільно – потрібно доопрацювати наrezzaчу	2
A, B, C, D, E	Зараховано	
FХ	Не зараховано	

Приклад оформлення титульного аркуша контрольної роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 ННІ ЄВРОПЕЙСЬКА ШКОЛА БІЗНЕСУ
 Кафедра менеджменту та економіки

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з дисципліни «Глобальна і національна безпека»

Варіант № _____

Студента(-ки) _____ курсу _____ групи
 ННІ Європейська школа бізнесу,
 спеціальності «Менеджмент»

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Перевірів: _____
 (науковий ступінь, вчене звання, ініціали та прізвище викладача)

КИЇВ 2021

Приклад оформлення титульного аркуша ессе

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 ННІ ЄВРОПЕЙСЬКА ШКОЛА БІЗНЕСУ
 Кафедра менеджменту та економіки

НАЗВА ТЕМИ

(Без слова «тема» і без лапок, великим шрифтом)

Ессе виконав (-ла)
 Студент(-ка) _____ курсу _____ групи
 ННІ Європейська школа бізнесу,
 спеціальності «Менеджмент»

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Перевірів: _____
 (науковий ступінь, вчене звання, ініціали та прізвище викладача)

КИЇВ 2021

1. ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ:

Для закріплення теоретичних знань і практичних навичок по дисципліні студентам пропонується виконати контрольну роботу.

Завдання виконується на аркушах формату А4 на комп'ютері або рукописно з дотриманням вимог нормоконтролю до оформлення матеріалу.

Вимоги нормоконтролю до оформлення матеріалу:

- робота повинна бути виконана технічно і літературно грамотно; надрукована на одній стороні листа формату А4, друкувати з інтервалом 1,5 тт., розмір шрифту – 14;
  - текст слід писати, дотримуючись наступних розмірів полів: верхнє і нижнє – 20 мм, ліве – 30 мм, праве – 15 мм.;
  - всі лінії, букви, цифри і знаки повинні бути одного кольору (чорного);
  - сторінки нумерують арабськими цифрами і проставляють в правому верхньому кутку;
  - ілюстрації і таблиці слід розташовувати в роботі безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються вперше, або на наступній сторінці;
  - назва таблиці або рисунка повинна бути короткою і відображати його зміст, і пишеться з великої букви. В кінці назви таблиці або рисунка крапка не ставиться.
- Титульний аркуш вкладається в загальну нумерацію сторінок записки, але номер сторінки не проставляється.
- При виконанні завдань варто дотримуватися наступних вимог:
- перед рішенням завдання необхідно привести його умову;
  - рішення завдання варто супроводжувати необхідними формулами, розрахунками, короткими поясненнями;
  - всі розрахунки показників виробляються з точністю від 0,01, до 0,1%;
  - наприкінці роботи вказується перелік використаної літератури, ставиться підпис студента та дата.

2. ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДО КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ:

- 1) Стратегія національної безпеки України.
- 2) Економічна безпека України в умовах глобалізаційних викликів.
- 3) Роль державного управління у вирішенні проблем економічної безпеки в умовах глобалізації.
- 4) Міжнародний імідж України в контексті забезпечення за хисту національних інтересів.
- 5) Міжнародна безпека і глобальний політичний процес: проблеми формування нового міжнародного політичного порядку.
- 6) Багатополярність як нова геополітична модель світу.
- 7) Геополітичний статус України.
- 8) Національна безпека і національні інтереси України.
- 9) Україна і Росія: цивілізаційні, геополітичні і геокультурні подібності та відмінності.
- 10) Європа: формування нової геополітичної обстановки.
- 11) Україна як член ООН: історія і сучасні проблеми.
- 12) Новий світовий порядок: основні сценарії розвитку.
- 13) Наслідки інформатизації людської спільноти.
- 14) Впливи глобалізації на демократичні процеси.
- 15) Антиглобалізм: „за” і „проти”.
- 16) Глобалізація та збройні конфлікти.
- 17) Багатополосність світу: основні напрями.
- 18) Регіональна та субрегіональна інтеграція: причини та наслідки в аспекті політичної стабільності.
- 19) Перспективи системи колективної безпеки.
- 20) Перспективи утворення та діяльності світового уряду.
- 21) Роль держав у глобальному управлінні.
- 22) Стан та перспективи вирішення екологічних проблем та їх вплив на безпеку держави.
- 23) Шляхи та сценарії управління політичними процесами.
- 24) Реалії світу та потреба глобального менеджменту.
- 25) Діяльність міжнародних гуманітарних, правозахисних, екологічних організацій (на прикладі конкретної організації): безпековий аспект.
- 26) Шляхи розбудови громадянського суспільства у світовому масштабі як елемент безпеки.
- 27) Потенційні загрози зовнішньому суверенітету України.
- 28) Оборонний потенціал: стандарти ЄС та українські реалії.
- 29) Перспективи інформаційної безпеки в умовах глобалізації.
- 30) Геополітичне положення України: переваги та проблеми.
- 31) Відношення сучасної України до правонаступництва та спадщини Союзу РСР.
- 32) Діяльність України в рамках СНД.
- 33) Причини та наслідки набуття Україною без'ядерного статусу в першій половині 1990-х рр.

- 34) Ризики та позитивні риси ядерного статусу держави.
- 35) Негативні риси та перспективи сучасних відносин України та РФ.
- 36) Участь України в мирових операціях ООН.
- 37) Напрями вдосконалення системи захисту прав людини відповідно до Європейської хартії регіональних мов або мов меншин.
- 38) Екологічні загрози – зовнішні та внутрішні, – які потребують негайного реагування України.
- 39) Безпековий аспект сучасної зовнішньої політики України.
- 40) Економічна безпека України в умовах глобалізаційних викликів.

3. ТЕМАТИКА ЕССЕ:

1. Зміст поняття «глобальна політика»
2. Основні теоретичні компоненти поняття «світова політика».
3. Основні теоретичні концепції міжнародних відносин.
4. Зміст ідей неореалізму (структурного реалізму) в теорії міжнародних відносин (Кеннет Уолц).
5. Основні ідеї міжнародних відносин та світового порядку «англійської школи» (Х. Булл, А. Уолсон).
6. Співвідношення поняття «глобальна політика» з категоріями «міжнародні відносини», «світова політика», «глобалізація».
7. Визначення поняття «міжнародний актор».
8. Основні типології міжнародних акторів.
9. Основні проблеми сучасної світової політики.
10. Зміст проблеми автономності актора по відношенню до сукупності існуючих міжнародних чинників.
11. Фактори, які визначають основні риси актора світової політики.
12. Зміст ідеї багаторівневого управління (multi-level governance) у відношенні до світової політики.
13. Роль та місце ЄС у регіональній та світовій політиці.
14. Основні інструменти та засоби політики ЄС.
15. Мета та завдання діяльності форуму Азійсько-Тихоокеанського економічного співробітництва та саміту «Азія–Європа».
16. Сутність принципу «широкого регіоналізму» в світовій політиці.
17. Основні дестабілізуючі фактори геополітичної ситуації в Східній Азії на сьогодні.
18. Цілі та завдання діяльності Групи Ріо.
19. Зміст принципу «відкритого регіоналізму» в сучасному світі.
20. Проблеми розбудови системи забезпечення міжнародної регіональної безпеки.
21. Роль військової сили в умовах біполярної системи і стратегічного паритету.
22. Роль ЄС у вирішенні сучасних міжнародних конфліктів.
23. Переваги та недоліки дипломатичних відносин у врегулюванні конфліктів.
24. Роль міжурядових організацій у врегулюванні та вирішенні конфліктів.
25. Система інтегрованих гарантій МАГАТЕ. Інтегровані гарантії, які застосовуються в Україні.

26. Діяльність ЄС щодо врегулювання територіальних проблем в Грузії та в Придністров'ї.
27. Сутність «теорії авторитарного експансіонізму».
28. Поняття та сутність етноцентризму.
29. Основні стратегічні цілі регіональної системи Китаю.
30. Проблеми та перспективи розширення ЄС на Схід.
31. Особливості економічного експансіонізму у системі сучасної світової політики.
32. Вплив сучасної американської демократії на геополітичні процеси.
33. Процес виникнення арабо-ізраїльського конфлікту, його розвиток та наслідки.
34. Умови, тенденції та закономірності виникнення та еволюції конфліктів в сучасному інформаційному суспільстві.
35. Характерні риси сучасної політики інформаційної безпеки.
36. Основні причини та наслідки «Арабської весни».
37. Характеристика діяльності Організації визволення Палестини.
38. Основні глобальні проблеми сучасної світової політики.
39. Нагальні заходи для покращення екологічної ситуації у світі та окремих регіонах.
40. Роль міжнародних урядових та неурядових організацій у вирішенні глобальних проблем сучасності.
41. Перспективні заходи щодо вирішення проблеми зростання населення.
42. Причини та умови зростання транснаціональної злочинності.
43. Заходи профілактики та попередження транснаціональної злочинності.
44. Основні завдання та цілі Декларації Ріо та Декларації Ріо+20.
45. Фактори та умови ефективності міжнародної співпраці у вирішенні глобальних проблем ХХІ ст.
46. Зміст міжнародного співробітництва у боротьбі з міжнародним тероризмом.
47. Зміст поняття «внутрішній тероризм» та «міжнародний тероризм».
48. Зміст поняття категорії «безпека».
49. Основні суб'єкти міжнародної безпеки. Їх характеристики.
50. Співвідношення глобальної безпеки та регіональної безпеки.
51. Недержавні актори міжнародної безпеки. Їх головні риси.
52. Основні ознаки «інформаційного тероризму». Сучасні тенденції кібертероризму.
53. Інформаційні війни та їх вплив на розвиток сучасності.
54. Визначення та характеристика національної безпеки.
55. Скаладові системи національної безпеки.
56. Найбільш важливі в сучасному глобалізованому світі компоненти національних інтересів.
57. Основні риси механізму забезпечення дієвої системи національної безпеки.
58. Критерії оцінювання ефективності побудови та функціонування системи національної безпеки.
59. Нові загрози національній безпеці, які висувуються з боку сучасного глобалізованого світу.

60. Основні чинники забезпечення національної безпеки.
61. Основні режими функціонування системи національної безпеки.
62. Характерні риси стратегій національної безпеки України, Російської Федерації та США.
63. Стівідношення доктрини ядерного стримування та національної безпеки в сучасному світі.
64. Визначення поняття міжнародної та регіональної стабільності.
65. Основні ознаки та фактори сучасної глобальної нестабільності.
66. Зміст концепту «балансу сил».
67. Особливості визначення поняття «стабільність» зарубіжними та вітчизняними теоретиками.
68. Основні сучасні теоретичні концепції ядерної стабільності.
69. Зміна природи військового конфлікту в сучасну добу.
70. Зміст асиметричності сучасних військових протистоянь.
71. Проблеми вірогідності та результату військового протистояння держави та недержавних формувань.
72. Вплив здобуття Україною незалежності на геополітичну мапу світу.
73. Процес міжнародного визнання України. 74. Членство України в діяльності міжнародних організацій після набуття незалежності.
75. Принципи зовнішньої політики незалежної України.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА:

- 1) Данильян О.Г. Национальна безпека України: навч. посібник : Сутність, структура та напрямки реалізації / О.Г. Данильян, О.П. Дзюбань, М.І. Панов. Х.: ФОЛІО, 2002. – 282 с.
- 2) Кормич Д.І. Світовий політичний процес: глобальний та національний вимір : навч. посібник для студ. виш. навч. закл., що навчаються за спец. "Політологія", "Міжнародне право", "Міжнародні відносини", "Соціологія" / Д.І. Кормич, М.А. Польовий ; НУ "ОЮА". – Одеса: Фенікс, 2017. – 240 с.
- 3) Ліпкан В.А. Национальна і міжнародна безпека у визначеннях та поняттях / В.А. Ліпкан, О.С. Ліпкан. К.: Текст, 2008. - 400 с.
- 4) Ситник Г.П. Национальна безпека України: теорія і практика: навч. посібник / Г.П. Ситник, В.М. Олуйко, М.П. Вавринчук. К.: Кондор, 2007. – 616 с.
- 5) Становлення і розвиток системи стратегічних комунікацій сектору безпеки і оборони України за заг. ред. В. Г. Пилипчука: монографія – К.: ТОВ «Видавничий дім «АртЕк», 2018. – 272 с.
- 6) Ткачук Т. Ю. Забезпечення інформаційної безпеки в умовах євроінтеграції України: правовий вимір: моногр. – К.: ВД «АртЕк», 2018. – 422 с.

ДОПОМІЖНА:

- 7) Афонін Е., Мартинюк А. Українське диво: від депресії до соціального оптимізму. – К.: Києво-Могилянська академія, 2019. – 296 с.

- 8) Беззовська І. Правові механізми інтеграції в рамках Європейського економічного простору: досвід для України // Право України. – 2011. – №8. - С. 236-244.
- 9) Василюк В.Я. Інформаційна безпека держави: Курс лекцій / В.Я. Василюк, С.О. Климчук. К.: КНТ, 2008. - 136 с.
- 10) Галяка С.П. Проблема нерозповсюдження ядерної зброї у міжнародних відносинах. - К.: Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет”. 2002. – 278 с.
- 11) Ґішинський В. Переосмислення геополітичного становища і міжнародно-правових гарантій безпеки України / В. Ґішинський // Україна – Європа – світ. – 2012. – Вип. 10. – С. 403-413.
- 12) Декларація про дотримання суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності кордонів держав-учасниць СНД 1994 р. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – 71 Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/997_480
- 13) Договір про нерозповсюдження ядерної зброї від 1 липня 1968 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_098
- 14) Доктрина інформаційної безпеки України: за станом на 8 липня 2009 р. / Затверджено Указом Президента України від 8 липня 2009 р. – Офіц. вид. // Офіційний вісник Президента України – 2009 – № 20 – С.18.
- 15) Європейська інтеграція в контексті світових глобалізаційних процесів: матеріали наук.-практ. конф., 15 груд. 2016 р.; за заг. ред. М. М. Івді, В. М. Кривцової. – Одеса: ОРДУ НАДУ, 2017. – 316 с.
- 16) Зацов А. Чотири тези для впровадження ідеї євроатлантичного вибору України // Економічний часопис. – ХХІ. – 2007. – №3-4. – С. 30 – 42.
- 17) Закон України «Про заклади внутрішньої та зовнішньої політики» від 1 липня 2010 р. // Голос України № 132, 20 липня 2010 р.
- 18) Золотар О.О. Інформаційна безпека людини: теорія і практика: монографія. – Київ: ТОВ «Видавничий дім «АртЕк», 2018 – 446 с. URL: http://pr1.org.ua/sites/default/files/info_tasciuna_bezpeka_ljudini_print.pdf
- 19) Йоханнесбургська декларація по устойчивому розвитку от 4 сентября 2002 года [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/decl_wssd.shtml.
- 20) Інституціоналізація публічного управління в Україні в умовах євроінтеграційних та глобалізаційних викликів: матеріали шорці. Всеукр. наук.-практ. конф. за міжнар. участю (Київ, 24 трав. 2019 р.): у 5 т. / за заг. ред. А. П. Савкова, М. М. Білинської, О. М. Петрос. – Київ: НАДУ, 2019. – Т. 1. – 172 с. URL: <http://academy.gov.ua/pages/dopr/198/files/2e67d7ff-9338-42dd-80c1-bb20eada330e.pdf>
- 21) Ісакович С. В. Міжнародно-правові гарантії безпеки України // Суверенітет України і міжнародне право. Під ред. В. Н. Денисова. – Київ, 1995.
- 22) Капітоненко М.Г. Традиційні міждержавні та внутрішні конфлікти в постбіполярній системі міжнародних відносин // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – Вип. 36, част. 2. – К.: ІМВ, 2002. – С. 37-43.

- 23) Ковалюк Р.Т. Національні інтереси України в новій геополітичній ситуації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kupm.edu.ua/vnuu/v/06/kovalyk.htm>
- 24) Коломієць О. В. Концепт міжнародної безпеки в контексті глобалізації: монографія / О. В. Коломієць. Київ: КИМУ, 2013. – 427 с.
- 25) Кондратенко О. Ю. Проєкт ядерного роззброєння і Україна / О. Кондратенко // Науковий вісник Інституту міжнародних відносин НАУ. Серія: економіка, право, політологія, туризм. – 2011. – Том 2, № 4. – С. 75-79.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

1. Президент України <http://www.president.gov.ua>
2. Верховна Рада України. <http://www.rada.gov.ua>
3. Урядовий портал <http://www.kmu.gov.ua>
4. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України <http://www.me.gov.ua>
5. Міністерство фінансів України <https://www.mof.gov.ua/uk>
6. Державна служба статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>